

Mistä luomutaimia?

Taimipäivä

SataVarMa-hanke

30.1.2018

Laitila/Kalanti

Sisältö

- Yleistä taimituotannosta
- Mansikan luomutaimiaineisto
- Luomutaimien saatavuus
- Lisätietoa

Taimituotanto

- Taimituotantoa koskeva lainsäädäntö
 - Laki kasvinterveyden suojelemisesta 702/2003
 - Taimiaineistolaki 1205/1994
 - MMM:n asetus hedelmä- ja marjakasvien taimiaineiston tuottamisesta, markkinoinnista ja maahantuonnista (5/17) *CAC-taimet*
 - MMM:n asetus hedelmä- ja marjakasvien varmennetusta taimiaineistosta (6/17)
 - Taimituottajan pitää kuulua kasvinsuojelu- ja taimiaineistorekisteriin

Lähde: Evira, Puutarhakasvien taimiaineisto

Taimituotanto

- Taimiaineiston tuottajan velvoitteet:
 - Tuotantopaikalla on kasvinsuojeluvastaava.
 - Tuotantopaikka soveltuu toimintaan ja varastotilat soveltuvat taimiaineiston varastointiin
 - Tuotantopaikasta on olemassa viljelykartta, johon on merkitty kasvipassia vaativien kasvien tuotantopaikat
 - Varastotiloista on olemassa luettelo ja kartta, jos varastoja on useita
 - Kasvien osto- ja myyntilähetyslistat sekä kasvipassit ja taimitodistukset säilytetään vaatimusten mukaisesti
 - Kasvipassia ja taimitodistusta käytetään vaatimusten mukaisesti myytävillä kasvierillä
 - Taimiaineiston tuotannosta on olemassa viljelykirjanpito
 - Kasvintuhoojien esiintymistä tarkkaillaan vähintään silmämääräisesti
 - Myytävä taimiaineisto täyttää laatuvaatimukset

Lähde: Evira, Puutarhakasvien taimiaineisto

Taimituotanto

- Taimien laatuvaatimukset:
 - Erän tasalaatuisuus, tyypillisuus kasvilajille ja -lajikkeelle
 - Taimet ovat normaalisti kehittyneitä laji- ja lajikeominaisuudet ja kehitysvaihe huomioon ottaen, juuristo on terve
 - Ei liian korkean tai alhaisen lämpötilan aiheuttamia vaurioita
 - Taimiaineistossa ei saa olla merkittäviä pakkasvaurioita eikä myöhempää kehitystä haittaavia mekaanisia vaurioita
 - Normaali nestejännitys

Taimituotanto

- Taimien terveysvaatimukset:
 - Taimiaineistossa ei saa esiintyä vaarallisia kasvitauteja tai tuholaisia, kuten esim. mansikan punamätä. Kasvihuonekasveilla esiintyviä vaarallisia kasvintuhoojia ovat esimerkiksi etelänjauhiainen sekä monet virukset.
 - Myytävässä taimiaineistossa ei saa esiintyä muitakaan kasvintuhoojia, jotka voivat haitata taimen laatua ja käyttökelpoisuutta (taimiaineistotuhoojat).
 - Taimiaineisto ei saa myöskään sisältää rikkanenättiä eikä merkittävässä määrin muitakaan monivuotisia rikkakasveja.

Lähde: Evira, Puutarhakasvien taimiaineisto

Taimituotanto

- Varmennettu taimituotanto
 - taimet tuotetaan varmennetun tuotantomenetelmän mukaisesti
 - kasvintuhoajista puhdas ja lajikeaito taimiaineisto
 - tuotantoa tarkastetaan ja testataan säännöllisillä tuotantopaikkatarkastuksilla
 - varmennettujen taimien myynti poikkeaa tavanomaisista taimista merkintöjen osalta
 - varmennettujen taimien taimitodistuksissa ja nimilapuissa on oltava tietyt, tavanomaisista kasveista poikkeavat merkinnät
 - Suomessa v. 2017 4 tervetaimi-tuottajaa ja 4 CAC-taimien tuottajaa -> näistä 5 tuottajaa lisäysaineistorekisterissä (positiivilista)

CAC = *Conformitas Agraria Communitatis*

SUOMEN TERVETAIMITUOTTAJAT

Mansikan paakkutaimet ja paljasjuuriset pakastetaimet:
POLKA, HONEOYE, RIA, BOUNTY, FRIDA

Ihalan Tila Oy

www.ihalantila.fi
puh. 0500 723 996 • Mervi Pirilä

Mansikan paakkutaimet:
POLKA, JONSOK, BOUNTY, HONEOYE, LUMOTAR, FRIDA, RIA

Vadelman taimet:
MAURIN MAKEA, MUSKOKA, OTTAWA, BORGUNN (uutuus)

Marjoniemen TAIMITARHA

www.marjoniementaitarha.fi
Puh. 0400 623 840 / Jouni Suppola

MANSIKAN PAAKKUTAIMET:
POLKA, HONEOYE, KAUNOTAR, VALOTAR, LUMOTAR, KORONA, BOUNTY, FRIDA, SENG SENGANA

 TAHVOSET

www.tahvoset.fi
puh. 020 742 45 70 / myynti

Mansikan paakkutaimet:
POLKA, JONSOK, HONEOYE, KORONA, KAUNOTAR, VALOTAR, FRIDA

Vadelman taimet:
MAURIN MAKEA, MUSKOKA, OTTAWA, JATSI, TAKALAN HERKKU, STIORA

PEURANIEMI

www.peuraniementaitarha.fi
Puh. 040 741 54 57 • Kari Komulainen

Varmenna sätosi suomalaisilla taimilla!

Taimituotanto

- **Velvoitteet taimituottajalle, CAC taimimateriaali:**

- Rekisteröidyttävä kasvinsuojelu- ja taimiaineistorekisteriin
- Kasvipassin ja taimitodistuksen käyttövelvoite
- Tunnistettava ja kirjattava tuotannon kriittiset vaiheet
- Otettava tarvittaessa omatoimisesti näytteitä kasvintuhoojista
- Varmistettava taimierien tunnistettavuus ja tasalaatuisuus
- Ilmoitusvelvollisuus vaarallisista kasvintuhoojaepäilyistä
- Tarkkailtava ja sopivalla tavalla torjuttava kasvintuhoojia
- Ylläpidettävä taimiaineistotiedostoa

- **Varmennettu taimimateriaali, edellä mainittujen lisäksi:**

- Kirjallinen hakemus ja menettelyohje tehtävä Eviralle
- Virallinen tarkastus ennen tuotantopaikan hyväksymistä
- Evira hyväksyy tuottajan tietyn laatuluokan (esiperus-, perus- tai varmennettu luokka) ylläpitäjäksi tai tuottajaksi
- Tuotannon on täytettävä kunkin kasvilajin ja luokan kohdalla sille asetetut varmennetun tuotannon erityisvaatimukset (esim. lisäysmateriaalin alkuperän, aitouden, iän ja sukupolvien määrän osalta, hygienia- ja kasvintuhoojavaatimusten osalta, sekä kasvustojen etäisyysvaatimusten osalta)
- Emokasveista ja myydyistä taimista on ilmoitettava vuosittain Eviralle
- Maksullista toimintaa
- Tuottajaksi hyväksyminen on voimassa toistaiseksi

Lähde: Jari Poutasen (Evira) esitys Luomuliiton Luomutaimipäivillä

Luomulisäysaineisto

- Lähtökohta:
 - Käytetään luonnonmukaisesti tuotettua taimimateriaalia myös siirtymävaiheessa olevilla lohkoilla
 - Lisäysaineistorekisteri, ns. positiivilista
 - Käytetään tavanomaista materiaalia
 - Lohko palaa siirtymävaiheen alkuun
 - *Teinitaimien* käyttö
 - poikkeusluvalla

Lajikelu/ sortbenämning	Maa, jossa lajike on hyväksytty lajikeluettelon/ laet som listar och godkännt sorten för sortbeteckningen	Toimittajat/ Leverantör	Puh./Tel. Fax.	e-mail/ www	Päivämäärä, josta alkaen erä on saatavilla/ datum då partiet blivit tillgängligt	Päivämäärä, jolloin erä on ilmoitettu luovutettavaksi/ datum då partiet annåtts för övervakande av försäljningen	Värvan viranomaisen tunnustuksen nimi/ och signum för övervakande myndighet	Kaupparenumerot/ handelspartier

Mansikka/ Jordgubbar	Fragaria x ananassa							
					Takaisin			
Bounty	Suomi	Luomutila Jari Sallinen	p. (0400) 236 696	sallinen.jari@gmail.com	toimitus 1.2.2017 alkaen	23.1.2017	FI-EKO-201	FI-EVIRA-19174
Bounty, frigotaimet		Koskinen Jari	p. (040) 588 8185	jari.koskinen@parnet.fi	toimitus 1.4.2016 alkaen	21.12.2012	FI-EKO-201	FI-KTTK 1849
Bounty, paakkutaimet		Koskinen Jari	p. (040) 588 8185	jari.koskinen@parnet.fi	toimitus 1.5.2016 alkaen	1.1.2009	FI-EKO-201	FI-KTTK 1849
Darselect	Ranska	Järvenkylä Oy	p. (050 571 7333	elina.jarvinen@jarvenkyla.fi	toimitus 1.3.2016 alkaen	30.11.2015	NL-BIO-01	
Honeoye, frigotaimet		Järvenkylä Oy	p. (050 571 7333	elina.jarvinen@jarvenkyla.fi	toimitus 1.3.2016 alkaen	30.11.2015	NL-BIO-01	
Honeoye, paakkutaimet	Suomi	Koskinen Jari	p. (040) 588 8185	jari.koskinen@parnet.fi	toimitus 1.5.2016 alkaen	21.12.2012	FI-EKO-201	FI-KTTK 1849
Korona	Suomi	Järvenkylä Oy	p. (050 571 7333	elina.jarvinen@jarvenkyla.fi	toimitus 1.2.2017 alkaen	30.11.2015	NL-BIO-01	
Polka, paakkutaimet	Suomi	Koskinen Jari	p. (040) 588 8185	jari.koskinen@parnet.fi	toimitus 1.5.2016 alkaen	1.1.2009	FI-EKO-201	FI-KTTK 1849
Polka, frigotaimet	Suomi	Koskinen Jari	p. (040) 588 8185	jari.koskinen@parnet.fi	toimitus 1.4.2016 alkaen	21.12.2012	FI-EKO-201	FI-KTTK 1849
Polka	Suomi	Ihlan tila Oy	p. (0500) 723 996	mervi.pirila@ihalanntila.fi	toimitus 1.8.2017 alkaen	14.6.2017	FI-EKO-201	FI-EVIRA 54499
Polka	Suomi	Keskitalo Antti	p. (040) 509 2326	antti@keskitalontila.fi	toimitus 3.9.2013 alkaen	5.9.2013	FI-EKO-201	FI-EVIRA 54834
Polka	Suomi	Luomutila Jari Sallinen	p. (0400) 236 696	sallinen.jari@gmail.com	toimitus 1.2.2017 alkaen	23.1.2017	FI-EKO-201	FI-EVIRA-19174
Polka	Suomi	Myko-Plant Oy	p. (040) 861 8436	markku@haukioja.com	toimitus 20.6.2012 alkaen	15.6.2012	FI-EKO-201	FI-KTTK 5082
Polka		Järvenkylä Oy	p. (050 571 7333	elina.jarvinen@jarvenkyla.fi	toimitus 1.2.2017 alkaen	30.11.2016	NL-BIO-01	
Rumba	Alankomaat	Järvenkylä Oy	p. (050 571 7333	elina.jarvinen@jarvenkyla.fi	toimitus 1.2.2017 alkaen	30.11.2015	NL-BIO-01	
Salsa	Alankomaat	Järvenkylä Oy	p. (050 571 7333	elina.jarvinen@jarvenkyla.fi	toimitus 1.2.2017 alkaen	30.11.2015	NL-BIO-01	

Siirtymävaihe

- Siirtymävaihe:
 - lohkoja viljeltävä luonnonmukaisen tuotannon vaatimuksin, tuotteiden markkinoiminen luomuna ei mahdollista
 - yksivuotisilla kasveilla siirtymävaihe kaksi vuotta ennen kylvöä
 - nurmikasveilla kaksi vuotta ennen sadonkorjuuta
 - muilla monivuotisilla kasveilla, kuten raparperi, **mansikka** ja omena siirtymäaika kolme vuotta ennen sadonkorjuuta
 - Tuotteita voi markkinoida *siirtymävaihetuotteina*, jos:
 - siirtymävaihe on kestänyt vähintään 12 kuukautta ennen kasvin sadonkorjuuta

Tavanomainen lisäysmateriaali

- Luomutuotannossa tavanomaisten taimien käyttö johtaa lohkon palaamiseen siirtymävaiheeseen
 - siirtymävaihe alkaa alusta (marjoilla 3 vuotta ennen sadonkorjuuta)
 - viljelijän oma ilmoitus Ely-keskukseen
 - jos viljellään samaa lajiketta, tilalle syntyy rinnakkaisviljelytilanne

Rinnakkaisviljely

- **Rinnakkaisviljely** = samaa kasvilajia/lajiketta tuotetaan samalla tilalla eri tuotantovaiheissa (tavanomainen, siirtymävaihe, luomu)
- Tilan osan pysyvä rinnakkaisviljely tai monivuotisten kasvien (marjapensaat, hedelmäpuut, raparperi) rinnakkaisviljely siirtymävaiheessa edellyttää Ely-keskuksen lupaa
 - tila voi olla erotettu luomutuotanto- ja tavanomaiseen yksikköön, jos viljeltävät kasvilajit ja –lajikkeet helposti erotettavia keskenään
 - Heikosti erotettavia lajeja voi rinnakkaisviljellä pysyvästi vain, jos on kyseessä:
 - maataloustutkimukseen tai -opetukseen tarkoitettu maa-alue
 - siementen, kasvullisesti lisätyn aineiston ja taimien tuotanto
 - ainoastaan laiduntamiseen käytetty nurmi

Luomulisäysaineisto

- Tavanomaisen lisäysaineiston käyttö
 - **ELY-keskus** voi myöntää luomuviljelijälle eräkohtaisen luvan tavanomaisen lisäysaineiston käyttöön yhdeksi kasvukaudeksi, jos luomulisäysaineistoa ei kyetä toimittamaan ennen kylvöä tai rekisterissä olevat lajikkeet eivät perustellusti sovellu tuotantoon
 - **Evira** voi myöntää yleisen luvan kaikille luomuviljelijöille tavanomaisen lisäysaineiston käyttöön lajista, josta ei ole luomulisäysaineistoa saatavilla

Luomulisäysaineisto

- Poikkeuslupa: ELY-Keskus
 - **tavanomaisia pistokkaita** ja muuta kasvullista lisäysaineistoa (mansikan rönsypistokkaat), mutta ei kokonaisia, tavanomaisia satotaimia
 - **tavanomaisia emotaimia**, mutta ei tavanomaisia satotaimia
 - vasta toisen vuoden rönsyt luonnonmukaisia
 - **”teinitaimia”** eli tavanomaista tuotettua kasvullista lisäysaineistoa, jota emokasvista irrottamisen jälkeen on hoidettu luomumenetelmin
 - voi nopeuttaa omaa taimituotantoa vuodella

”Teinitaimi”

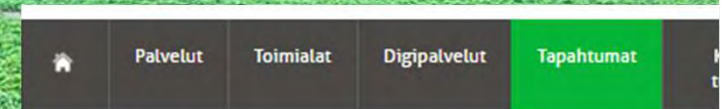
- Tavanomaisesti tuotettua kasvullista lisäysaineistoa, jota ei ole emokasvista irrottamisen jälkeen käsitelty luomutuotannossa kielletyillä tuotteilla
 - voi käyttää kuten luomutaimia, mutta ei voi myydä luomutaimena
- Teinitaimien tuottaminen ja ostaminen:
 - Ostaja tarvitsee **poikkeusluvan** Ely-keskukselta
 - Taimituottajalta tarvitaan **kirjallinen vakuutus**
 - lupa voi koskea tavanomaisista emotaimista kerättyjä rönsypistokkaita, jotka on juurrutettu luomutuotannossa sallituilla lannoitteilla lannoitettuun turvealustaan

Luomutaimien saatavuus

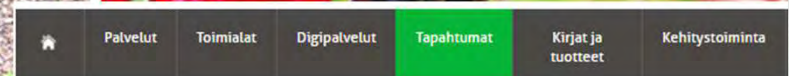
- Taimien saatavuudessa haasteita
- Tilojen oma tuotanto
 - tauti- ja tuholaisongelma?
 - lajikevalikoima
 - hoito?
- Taimimarkkinat:
 - Frigotaimet 20-22 milj. kpl
 - Tilojen oma tuotanto 4 milj. kpl
 - Luomutaimien osuus ~0,5 milj. kpl

Lisää luomutietoa:

- Vopu-hanke
 - 16.2. Ajankohtaista asiaa mansikan luomutaimista
- Marjamaat:
 - 7.3. Luomumarjatyöpaja
- LuomuKS
 - Luomumansikan demopelto Multialla

LUOMUMARJATYÖPAJAT

AJANKOHTAISTA ASIAA MANSIKAN LUOMUTAIMISTA

Ajankohtaista asiaa
mansikan luomutai
16.02.2018

Tervetuloa luomumansikan viljelyn demopellolle!

- Pellonpiennarpäivä 15.6.2017
- Jaana ja Tuomo Auerin luomutila

Luomuliiketoiminnan kehittäminen
Keski-Suomessa -koulutushanke

jamk.fi
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
JAMK University of Applied Sciences

Agria Keski-Suomi

Luke
LUONNONVARAKESKUS

Lisää luomutietoa:

- Lähteet:

- Luomuliiton Luomutaimipäivän esitykset:

- <http://www.luomuliitto.fi/luomutaimipaiva/>

- Evira:

- Lisäysaineistorekisteri:

- <https://www.evira.fi/globalassets/yhteiset/luomu/siemenet-ja-taimet/lisaysaineistorekisteri20180131a.pdf>

- Luomutuotannon ehdot:

- https://www.evira.fi/globalassets/yhteiset/luomu/luomutuotannon-ohjeet/luomuohje_-1-painos-6_yleiset-ja-kasvintuotannon-ehdot.pdf

- Kasvinsuojelu- ja taimiaineistorekisteri: <https://www.evira.fi/kasvit/viljely-ja-tuotanto/puutarhakasvien-taimet/kasvinsuojelu--ja-taimiaineistorekisteri/>

- Puutarhakasvien taimituotanto: <https://www.evira.fi/kasvit/viljely-ja-tuotanto/puutarhakasvien-taimet/>